

Parlamentul Republicii Moldova,
Comisia juridică, numiri și imunități
de la Lucia POPESCU,
participantă la Concursul pentru selectarea candidaților la funcția
de membru a Consiliului Superior al Magistraturii din partea Parlamentului

SCRISOARE DE MOTIVARE

“Căutarea justiției înseamnă căutarea eternă a fericirii umane... Justiția e fericirea socială, garantată de ordinea socială.” – Hans Kelsen

I. Platforma privind principalele obiective ce le voi urmări în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii

Puterea judecătorească este unul dintre cei trei piloni fundamentali, egali ca importanță, ai statului democratic modern. Ea are un rol și funcții importante în relație cu celelalte două puteri: legislativă și executivă.

Pe de o parte, are grijă ca guvernele și administrațiile să poată fi trase la răspundere pentru acțiunile lor ilegale, iar în ceea ce privește puterea legislativă, are sarcina de a asigura aplicarea legilor adoptate și conformarea Constituției sau oricărui alt act legislativ superior.

Funcționarea eficientă a justiției este un element important al societății democratice, iar constituirea unui sistem judiciar independent este un indicator al devotamentului statului față de aspirațiile integrării europene.

Încă de la proclamarea independenței și adoptarea Constituției Republicii Moldova justiția se află în vizorul factorilor de decizie, între timp realizându-se o serie de reforme structurale, instituționale și legislative.

Acordul de Asociere Republica Moldova - UE a plasat reforma justiției în topul priorităților naționale și evoluțiile recente demonstrează schimbările care au loc în această direcție.

Deși au fost înregistrate tendințe pozitive în reformarea sistemului judiciar din Republica Moldova (cadru legal dezvoltat, cadru instituțional restructurat), un număr important de angajamente, în special în ceea ce privește independența și eficiența sistemului judiciar, nu au fost realizate într-o manieră satisfăcătoare, fiind necesare în continuare intervenții și reforme.

Există multiple curențe în sistemul judiciar: depășirea termenului rezonabil de examinare a cauzelor, vulnerabilitatea la corupție, finanțarea insuficientă, vulnerabilitatea la influențe din exterior, dotarea tehnică proastă, insuficiența spațiilor amenajate pentru desfășurarea solemnă a justiției, pregătirea profesională insuficientă, remunerarea insuficientă, etc. Toate acestea prejudiciază în mod evident imaginea justiției, afectează dezvoltarea economică, socială a statului și reduce credibilitatea lui în plan extern.

Existența deficiențelor în sistem este resimțită și de justițiabili, motiv pentru care sondajele de opinie atestă o încredere redusă a populației în justiție. Totuși, angajamentele asumate prin aderarea la structurile europene și exteriorizarea tendințelor de integrare europeană implică dezvoltarea în continuare a reformelor necesare pentru asigurarea unei justiții independente și eficiente, în conformitate cu standardele internaționale și bunele practici în domeniu.

Acestea ar trebui să includă nu numai abordarea strategică a problemelor justiției, ci și consolidarea independenței sistemului judiciar (atât din punct de vedere funcțional, cât și material), îmbunătățirea mediului de lucru și a managementului instanțelor de judecată, consolidarea capacităților profesionale, diminuarea corupției, îmbunătățirea executării hotărârilor judecătorești, implementarea exactă a legislației naționale și sistarea practicilor de intervenție în activitatea sistemului judiciar.

În același timp, reforma justiției este un proces de lungă durată, ce implică nu numai adoptarea de texte legislative, dar și asigurarea implementării acestora, precum și schimbări de comportament, de atitudini și de practici.

Din această perspectivă, principalele obiective pe care mi le asum în cazul în care voi fi aleasă în funcția de membră a Consiliului Superior al Magistraturii sunt:

- garantarea independenței efective a sistemului judecătoresc;
- asigurarea transparenței actului de justiție;
- îmbunătățirea calității actului de justiție;
- sporirea eficienței și a responsabilității sistemului judecătoresc;

- garantarea accesului liber la justiție;
- administrarea eficientă a instanțelor judecătorești;
- eficientizarea sistemului de justiție pentru minori;
- contribuirea la consolidarea mediului de afaceri;
- prevenirea și combaterea corupției din sistemul judecătoresc.

Întru realizarea obiectivelor îmi propun realizarea următoarelor acțiuni, și anume:

- Revederea criteriilor de selecție și carieră a judecătorilor în vederea promovării meritocrației;
- Reevaluarea instituției răspunderii disciplinare a judecătorilor;
- Consolidarea Inspecției judiciare;
- Sporirea calității motivării hotărârilor adoptate de CSM;
- Stabilirea unei comunicări eficiente cu reprezentanții profesiilor juridice și cu mediul de afaceri;
- Salarizarea echitabilă a judecătorilor și personalului instanțelor judecătorești prin aplicarea și implementarea hotărârilor relevante adoptate de Curtea Constituțională;
- Cooperarea cu autoritatea legislativă și executivă și partenerii de dezvoltare;
- Evaluarea și îmbunătățirea instrumentelor de măsurare a calității actului judiciar;
- Crearea unui climat de încredere în relația CSM-sistem judiciar în vederea favorizării exprimării libere a judecătorilor;
- Analiza volumului de muncă al judecătorilor și al personalului auxiliar în vederea eficientizării activității judiciare;
- Revederea rolului președintelui și vicepreședintelui instanțelor judecătorești, cât și corelarea activității administrative a acestora cu șefii secretariatului instanței de judecată;
- Aprecierea eficienței gradului de specializare în unele instanțe judecătorești;
- Asigurarea inviolabilității judecătorilor;
- Aplicarea standardelor justiției prietenoase copilului;
- Continuarea digitalizării sistemului judiciar în vederea eficientizării activității judiciare și accesului liber la justiție;
- Modificarea actelor normative interne a CSM în vederea ajustării acestora la prevederile legale relevante și standardele internaționale în domeniul justiției.

Acestea sunt principalele propuneri, dar nu unice, pe care mi le-am propus să fie realizate în eventualul mandat de membră al CSM, cu susținerea corpului magistraților și în cooperarea proactivă cu puterea executivă și legislativă.

II. Contribuția personală și realizări în domeniu

Pe lângă cele indicate în *Curriculum Vitae*, pot menționa următoarele aspecte cu privire la realizările în domeniu pe parcursul carierei.

Am participat la diverse programe de instruire internaționale, printre care cele de lungă durată au fost Programul European din Riga "Drept European și Economie" și Programul "Buna guvernare" a Ministerului de Externe German, Colegiului "Carl Friedrich Goerdeler" și Fundației Robert Bosh, unde am vorbit despre eforturile, realizările și deficiențele Republicii Moldova în parcursul de reformare a justiției, precum și de procesul de transpunere a standardelor și practicilor Europene în contextul juridic național;

Încă de la începutul carierei am fost activ implicată în activități de voluntariat, care aveau scopul de a îmbunătăți calitatea actului de justiție, prin monitorizarea ședințelor de judecată în cadrul Programului OSCE/ODIHR de Monitorizare a proceselor de judecată, în vederea constatării eventualelor încălcări a drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor penale judiciare la examinarea cauzelor privind infracțiuni grave și deosebit de grave;

În cadrul studiilor în calitate de audient, candidat la funcția de procuror la Institutul Național al Justiției, am contribuit la consolidarea formării inițiale, prin elaborarea mai multor recomandări care aveau scopul de a reforma atât programul de instruire inițială, cât și mecanismul de examinare finală a candidaților;

În cadrul activității în calitate de procuror în cadrul Secției Asistență Juridică Internațională și Integrare Europeană a Procuraturii Generale, am lucrat asupra diferitor avize de modificare a legislației în vigoare, pentru îmbunătățirea acesteia conform standardelor internaționale și Europene. Totodată, am colaborat activ cu diferite organizații internaționale în domeniu pentru consolidarea capacităților procuraturii conform Strategiei de reformă a sectorului justiției 2011-2016;

În cadrul activității de 7 ani în cadrul Consiliului Europei am avut cele mai multe realizări în domeniu, care urmăreau implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției 2011-2016 și a diferitor standarde internaționale (inclusiv Convenția Lanzarote), și anume: am oferit permanent consiliere extinsă șefului Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, inclusiv managementului din Oficiul Central (Strasbourg) în probleme de drept ce țineau de domeniul de activitate a proiectelor, inclusiv cu privire la procesul de implementare a Strategiei de reformă a sectorului justiției și a altor documente internaționale; am participat în diferite grupuri de lucru stabilite de Parlament (Planul Național de Acțiune pentru Drepturile Omului), Ministerul Justiției (Legea cu privire la

procuratură), Procuratura Generală (Regulamentul intern al Consiliului Superior al Procurorilor și comisiilor sale). Totodată, am contribuit la expertiza legislativă și la sprijinul extins pentru reformele/modificările legislative și instituționale pe diferite domenii, precum și îmbunătățirea operațională și profesională a instituțiilor partenere (Procuratura, Consiliul Superior al Magistraturii, Oficiul Avocatului Poporului, Institutul Național al Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul General de Poliție, etc.). Pe parcursul întregii activități în Consiliul European, am cooperat cu membrii Consiliului Superior al Magistraturii prin implicarea activă a acestora în majoritatea activităților implementate, în vederea sustenabilității activităților realizate.

În calitate de expert național pe durată lungă a Agenției "Expertise France" în cadrul proiectului Uniunii Europene "*Consolidarea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judiciar din Moldova*", am realizat mai multe rapoarte de cercetare și acte normative de ordine internă pentru consolidarea avocaturii din Republica Moldova; am contribuit la monitorizarea proceselor de judecată în vederea identificării deficiențelor accesului la justiție și a drepturilor la un proces echitabil; am contribuit la elaborarea unui mecanism de finanțare juridică garantată de stat, etc.

În același timp, în contextul obținerii statutului de țară candidat la Uniunea Europeană, unul din obiectivele mele la moment este familiarizarea cu cadrul normativ al Uniunii Europene, prin efectuarea studiilor de masterat în Drept european în cadrul Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România, precum și a elaborării tezei de doctorat în drept cu titlul "Reglementarea juridică a activității de întreprinzător în contextul dezvoltării durabile".

05/05/2023

Lucia POPESCU

